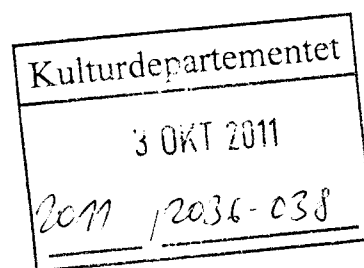

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Høringsvar - Endringer i åndsverkloven (tiltak mot ulovlig fildeling og andre krenkelser av opphavsrett m.m. på Internett)

Nasjonalbiblioteket viser til Kulturdepartementets høringsbrev av 19. mai d.å. og høringsnotat med forslag til endringer i åndsverkloven. Vi vil med dette komme med enkelte kommentarer til forslaget.

Generelt

Nasjonalbiblioteket ser at det i dag er vanskelig for rettighetshavere å håndheve sine rettigheter på Internett, og at det er et behov for lovendring slik at krenkelser av opphavsrett kan rettsforfølges.

Det er imidlertid viktig at det oppmuntres til utvikling og etablering av gode og brukervennlige lovlige alternativer for digital distribusjon av film og musikk. På musikkområdet kan det se ut til at slik distribusjon har ført til reduksjon i den ulovlige fildelingsaktiviteten.

Registrering av IP-adresser og tilgang til abonnentenes identitet

Departementet foreslår i høringsnotatet at det gis hjemmel i åndsverkloven for rettighetshavers registrering av IP-adresser der dette er nødvendig for å kunne fastsette, gjøre gjeldende eller forsvare et rettskrav.

Nasjonalbiblioteket er positive til at denne adgangen til registrering hjemles i lov. Dette vil føre til større grad av forutberegnelighet og likebehandling enn der rettighetshaver er avhengig av konsesjon fra Datatilsynet. Det er betryggende at bestemmelsene i personopplysningsloven, med unntak av konsesjonsplikten i pol § 33, skal komme til anvendelse, slik at hensynet til de registrertes personvern blir ivaretatt på en tilfredsstillende måte.

Det fremkommer videre av høringsnotatet at rettighetshaver kun skal ha adgang til å pålegge internettilbydere å oppgi identiteten til en abonnent der dette er vurdert og avgjort av en domstol. Abonnementen skal få beskjed om at identiteten er oppgitt, men ikke før det har gått minst en måned og innen tre måneder fra tidspunktet rettighetshaver har fått oppgitt identiteten. I praksis fratras dette abonnementen muligheten til kontradiksjon på dette stadiet av undersøkelsene, og det kan være uheldig at abonnementen ikke får anledning til f.eks. å forklare at IP-adressen er knyttet til et åpent trådløst nettverk med mange brukere.

Nasjonalbiblioteket kan ikke se at situasjonen der et åpent trådløst nettverk på f.eks. et hotell eller i et bibliotek, eller der det stilles terminaler med internettilgang til rådighet for publikum, er særlig behandlet i i høringsnotatet. Vi vil nevne i den forbindelse at det ikke er ønskelig at det stilles krav til registrering og loggføring av brukere i f.eks. Nasjonalbiblioteket, da dette vil bli meget resurskrevende. Videre ville det være betenkelig ut i fra personvern hensyn dersom aktivitet i åpne nett ikke skal være mulig av hensyn til rettighetshaveres interesser.

Sanksjoner

Det fremkommer av høringsnotatet at sanksjonene som er foreslått er pålegg om blokkering av tilgangen til eller sletting av nettsider, og at dette skal kunne kreves i grove tilfeller.

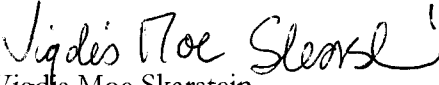
Nasjonalbiblioteket er positiv til at Kulturdepartementet ikke har foreslått utestenging fra Internett eller ”snurping” av båndbredde. Det er i dag nødvendig med nettilgang for å delta i dagens samfunn. Hensynet til ytringsfrihet og demokrati taler i mot slike sanksjoner.

Hindring av tilgang til nettstedet ved sletting og blokkering er imidlertid også inngripende sanksjoner. Det kan stilles spørsmål ved om sanksjonene er proporsjonale med det rettskravet som skal ivaretas, selv der det er sannsynliggjort at det er begått rettighetskremler i stort omfang. På generelt grunnlag kan det være grunn til bekymring ved en rettsutvikling som åpner for sensur av nettstedet av hensyn til immaterialrettslige interesser.

Nasjonalbiblioteket har vurdert om Medietilsynet eller domstolen er best egnet til å avgjøre spørsmål om hindring av tilgang til nettsider.

Et forvaltningsorgan som Medietilsynet vil kunne opparbeide seg spisskompetanse på det aktuelle rettsområdet og vil kunne sikre stor grad av likebehandling. Nasjonalbiblioteket vil likevel anbefale at Departementet velger alternativ 2, slik at krav om sletting eller blokkering av nettsider skal domstolbehandles. De foreslåtte sanksjonene er særlig inngripende og det kreves nøye avveininger mellom hensynet til ytringsfriheten og alvorlighetsgraden av opphavsrettsbruddene. Vi mener at en domstol best kan ivareta rettsikkerheten i slike saker.

Med vennlig hilsen

Vigdis Moe Skarstein
Nasjonalbibliotekar

Maria Jongers
juridisk seniorrådgiver
